

คู่มือฉบับตำรวจ

ตามกฎหมาย ก.ตร.ว่าด้วยประมวล

จริยธรรม

และจรรยาบรรณของตำรวจ

พ.ศ. ๒๕๕๑

(แก้ไขตามกฎหมาย ก.ตร.ว่าด้วย

ประมวลจริยธรรม

และจรรยาบรรณของตำรวจ

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

โดย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำนำ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการเป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้นสำหรับข้าราชการแต่ละประเภทประกอบกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๓๑ (๒) ให้อำนาจ ก.ตร. ออก กฎ ก.ตร. ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือ มีมติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติและ มาตรา ๗๗ กำหนดให้ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรีและจรรยาบรรณของ

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ ๑ ความเป็นมา ๑

บทที่ ๒ กลไกและระบบการใช้บังคับ ๘

ภาคผนวก

๑. กฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรม
และจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ ๒๓

๒. ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๓ ๓๘

บทที่ ๑

ความเป็นมา

แนวความคิด

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๓ มาตรา ๓/๓ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้กำหนดบทบาทบัญญัติหมวด ๑๓ ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมาตรา ๒๓/๙ มาตรา ๒๘๐ และมาตรา ๓๐๔ บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ คือ

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๓ “มาตรา ๓/๓ ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และ

กฎ ก.ตร. ตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้กำหนดบทบัญญัติหมวด ๑๓ ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“มาตรา ๒๓๗/๙ มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง
จริยธรรมตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทาง
วินัยในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่
ปฏิบัติตามให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา
คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี
และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
พิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอน
จากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐

การพิจารณา สรรหา กลับกรอง หรือแต่งตั้งบุคคล
ใดเข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจอรัฐ

“มาตรา ๒๔๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม
หมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ
หรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวล
จริยธรรมตามมาตรา ๒๓/๙ วรรคหนึ่งและส่งเสริมให้
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่
ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่
รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้
ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวล
จริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวล
จริยธรรมตามมาตรา ๒๓/๙ วรรคสาม

ในกรณีที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมมีลักษณะร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าการดำเนินการของผู้รับผิดชอบจะไม่เป็นไปด้วยความเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจะไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะก็ได้”

“มาตรา ๓๐๔ ให้ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๓/๙ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

สรุปได้กำหนดให้มีการดำเนินการดังนี้

๑. ให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น หากกระทำ

๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามประมวล
จริยธรรมถือเป็นการทำผิดวินัย ส่วนผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองถือเป็นเหตุให้ถูกถอดถอนตามมาตรา ๒๓๗๐

๓. การสรรหา แต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งที่
เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจรัฐรวมถึงการโยกย้าย
เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน ให้คำนึงถึงพฤติกรรมทาง
จริยธรรมของบุคคลด้วย

๔. ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเสนอแนะหรือให้
คำแนะนำ (ส่วนราชการ) ในการจัดทำและปรับปรุง
ประมวลจริยธรรม และมีหน้าที่ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรม

๕. ให้ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมให้เสร็จภายใน ๑ ปี คือก่อนวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

เหตุผลที่ทำให้ตำรวจต้องมีจริยธรรมวิชาชีพเนื่องจาก

๑. มีอำนาจใช้ดุลยพินิจตามกฎหมายอย่างกว้างขวาง กระทบต่อความมั่นคง สิทธิ และเสรีภาพ ต้องการมาตรฐานเชิงจริยธรรมขั้นสูง

๒. สาธารณชนต้องการให้ตำรวจมีกรอบการปฏิบัติหน้าที่และใช้ดุลยพินิจ มีการลงโทษถ้าประพฤติปฏิบัตินอกกรอบ

บทที่ ๒

กลไกและระบบการใช้บังคับ

เนื่องจาก กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขปรับปรุงตามกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป จึงทำให้ข้าราชการตำรวจและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ก.ตร. นี้ อันประกอบด้วย

๑. ข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตาม กฎ ก.ตร. กำหนดให้ข้าราชการตำรวจใน
สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติทุกคนจะต้องปฏิบัติดังนี้

๑.๑ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจ (ตามกฎ ก.ตร. ข้อ ๒ และข้อ ๑๒)

๑.๒ รายงานการละเมิดต่อผู้บังคับบัญชาเหนือ
หน่วยงานที่ตนสังกัดได้อย่างน้อย ๓ ลำดับชั้นและหาก
ผู้บังคับบัญชาที่ตนรายงานมิได้ดำเนินการใด ให้สามารถ
รายงานถึงจเรตำรวจแห่งชาติ หรือผู้บัญชาการตำรวจ
แห่งชาติ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

๑.๓ เสนอปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติและเสนอ
ความเห็นในการแก้ไขปรับปรุงประมวลจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๑๑ วรรคสอง)

-----

๒. กองบัญชาการศีกษา

ในฐานะศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรม
ของข้าราชการตำรวจ ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๕ จึงมีหน้าที่
ดังนี้

๒.๑ กำหนดตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมิน
เชิดชูเกียรติเสนอ ก.ตร.

๒.๒ รณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์

๒.๓ กำหนดหลักสูตร พัฒนาและฝึกอบรม

๒.๔ สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓. สถาบันการฝึกอบรมต่าง ๆ ของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ

มีอำนาจหน้าที่ ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๗ ดังนี้

๓.๑ กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนให้มี
ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจอยู่ในหลักสูตร

๓.๒ สนับสนุนการดำเนินงานของกองบัญชาการ
ศึกษา ตาม กฎ ก.ตร. นี้ ข้อ ๕ วรรคแรก

๔. จเรตำรวจแห่งชาติ

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๔.๑ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ จัดทำคู่มือและ
คำอธิบายแนวทางการปฏิบัติ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๘ วรรคแรก)

๔.๒ สอดส่อง ดูแลการรักษามูลค่าจริยธรรม
และจรรยาบรรณของตำรวจในภาพรวมระดับสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๘ วรรคแรก)

๔.๓ รายงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและแจ้งผู้บังคับบัญชาในระดับกองบัญชาการหรือหน่วยงานเทียบเท่ากองบัญชาการสอบข้อเท็จจริง และหากเห็นสมควรอาจมอบหมายให้รองจเรตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจ หรือรองจเรตำรวจ ไปกำกับ ติดตาม การสอบข้อเท็จจริง หรือตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ที่เป็นอิสระจากกองบัญชาการหรือหน่วยงานเทียบเท่ากองบัญชาการนั้น ก็ได้ เมื่อพบหน่วยงานตำรวจและหรือข้าราชการตำรวจใดละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๘ วรรคสอง)

๔.๔ จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (จัดตั้งศูนย์ ข้อ ๘ วรรคสาม)

๔.๕ เสนอแนะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติวางระเบียบการรายงานตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๑๐ วรรคสาม)

๔.๖ เสนอความเห็นต่อ ก.ตร. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง)

๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ และหน่วยงานเทียบเท่ากองบัญชาการ

มีอำนาจหน้าที่ในการประกาศยกย่อง เชิดชูเกียรติ
หน่วยงานและข้าราชการตำรวจในระดับสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติและระดับกองบัญชาการ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๖)

๖. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ

มีหน้าที่ดังนี้

๖.๑ การบริหารบุคคลต้องยึดหลักการปฏิบัติ
ตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
(ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๔)

๖.๒ สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ
ตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจอย่าง
เคร่งครัด (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๙)

๖.๓ สอดส่องดูแลมิให้มีการละเมิด ฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๙)

๗. หน่วยงานตำรวจทุกระดับ

มีสิทธิและเสรีภาพในการเสนอปัญหาและ
อุปสรรคในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจ หรือเสนอความเห็นในการแก้ไข
ปรับปรุงประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
โดยส่งข้อเสนอหรือความเห็นดังกล่าวไปยังจเรตำรวจ
แห่งชาติ (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๑๑ วรรคสอง)

๘. ก.ตร.

ก.ตร.อาจให้มีการกำหนดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานใดได้ตามที่เห็นสมควร (ตาม กฎ ก.ตร. ข้อ ๑๒ วรรคสอง)

แนวทางการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและ จรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๓

สาระสำคัญ

ตาม กฎ ก.ตร.ข้อ ๒ กำหนดว่า “ให้ใช้ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจทำยกฎ ก.ตร.นี้ เป็นกรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ” และข้อ ๓ กำหนดว่า “ให้ถือว่าประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจทำยกฎ ก.ตร.นี้ เป็นประมวลจริยธรรมของข้าราชการตำรวจตาม

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรม และอุดมคติของตำรวจ เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้ข้าราชการตำรวจอยู่ในกรอบของ ศีลธรรมและคุณธรรม ขณะเดียวกันก็เป็นแนวทางชี้แนะให้ ข้าราชการตำรวจบรรลุถึงปณิธานของการเป็น ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมและ จรรยาบรรณของตำรวจ ประกอบด้วย

(๑) มาตรฐานทางจริยธรรมตำรวจ คือคุณความดีที่เป็น
ข้อประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
เพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและยอมรับ

(๒) จรรยาบรรณของตำรวจ คือ ประมวลความประพฤติ
ในการปฏิบัติหน้าที่ของวิชาชีพตำรวจที่ข้าราชการตำรวจ
ต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของ
ข้าราชการตำรวจและวิชาชีพตำรวจ

การที่ข้าราชการตำรวจมีคุณธรรม จริยธรรมและ
จรรยาบรรณนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จะทำให้สังคมเชื่อมั่นศรัทธาตำรวจ
ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรม และอุดมคติของตำรวจ
กำหนดกรอบที่พึงประพฤติปฏิบัติ ๓ ด้าน ด้วยกัน คือ

๑. การยึดถือตามคุณธรรม ๔ ประการ

ตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของ
ตำรวจ ข้อ ๔ กำหนดว่า “ข้าราชการตำรวจพึงยึดถือ
คุณธรรมสี่ประการตามพระบรมราชาโชวาท เป็นเครื่อง
เหนี่ยวรั้งในการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่” ดังนี้

(๑) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะ
ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

(๒) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้ประพฤติ
ปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีเท่านั้น

(๓) การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่
ประพฤติกว้างความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

(๔) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละ
ประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

๒.การยึดถืออุดมคติตำรวจ ๙ ประการ

ตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ข้อ ๕ กำหนดว่า “ข้าราชการตำรวจพึงยึดถืออุดมคติของตำรวจ ๙ ประการ เป็นแนวทางชี้้นำการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ดังนี้

๒.๑ เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่

๒.๒ กรุณาปราณีต่อประชาชน

๒.๓ อุตุนต่อความเจ็บใจ

๒.๔ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก

๒.๕ ไม่มักมากในลาภผล

๒.๖ มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน

๒.๗ ดำรงตนในยุติธรรม

๒.๘ กระทบการด้วยปัญญา

๒.๙ รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

๓. การหมั่นศึกษาหาความรู้

ข้าราชการตำรวจ พึง ศึกษาหาความรู้ ความชำนาญในงานที่รับผิดชอบตลอดเวลา เพื่อให้ทันเหตุการณ์และเพื่อประสานงานได้อย่างกลมกลืนและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร

(ฝ่าฝืนส่วนที่ ๑ ใช้มาตรการทางปกครองด้วยการอบรมชี้แนะ ว่ากล่าวตักเตือน)

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจ

(๑) มาตรฐานทางจริยธรรมของตำรวจ กำหนดกรอบ
ที่ต้องประพฤติปฏิบัติไว้ใน ๙ ด้านด้วยกัน คือ

๑. การเคารพยึดมั่นในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข(Respect)
๒. การเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน
(HUMAN RIGHT)
๓. การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล
(EFFICIENCY & EFFECTIVENESS)

๔. จิตสำนึกความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์
(TRUST)
๕. ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรม
(INTEGRITY)
๖. กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
(ETHICAL RIGHTFULNESS)
๗. หลักปฏิบัติในฐานะผู้บังคับบัญชา
(GOOD PRACTICE-LEADERSHIP)
๘. หลักปฏิบัติในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชา
เพื่อนร่วมงาน (GOOD PRACTICE-FOLLOWER)
๙. ค่านิยมหลัก๙ประการ
(ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด)

ส่วนที่ ๒ (๒) จรรยาบรรณของตำรวจ กำหนดกรอบ
ที่ต้องประพฤติปฏิบัติไว้ใน ๖ ด้านด้วยกัน คือ

๑. สำนึกในการอำนวยความสะดวกและ
รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ
ประชาชน (SERVICE-MINDED)

๒. การระงับเหตุ จับกุมผู้กระทำผิด
(ORDER & ARREST)

๓. การใช้กำลังอาวุธและกำลัง
(FORCE & FIREARM)

๔. การสืบสวนสอบสวน
(EVIDENCE & INVESTIGATION)

๕. การดูแลผู้ต้องหาในความควบคุม

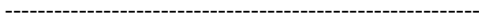
(IN-CUSTODY)

๖. การรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติ

ราชการ (CONFIDENTIALITY)\

(ผ่าฝืนส่วนที่ ๒ ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย)

ภาคผนวก

กฎ ก.ตร.

ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓/๙ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๑ (๒) และมาตรา ๓/๓ และมติ ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ก.ตร. จึงออกกฎ ก.ตร. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.ตร. นี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด
หกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ให้ใช้ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจท้ายกฎ ก.ตร. นี้ เป็นกรอบแห่งการประพฤติ
ปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ

ข้อ ๓ ให้ถือว่าประมวลจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจท้ายกฎ ก.ตร. นี้ เป็นประมวล
จริยธรรมของข้าราชการตำรวจตามมาตรา ๒๓/๙ แห่ง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป็น
จรรยาบรรณของตำรวจตามมาตรา ๓/๓ แห่ง
พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๔ ในการพิจารณาสรรหา กลั่นกรองหรือแต่งตั้ง
ข้าราชการตำรวจผู้ใด รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง

ข้อ ๕ ให้กองบัญชาการการศึกษาทำหน้าที่เป็นศูนย์ ส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรมของข้าราชการตำรวจ มีหน้าที่กำหนดตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อ ประกาศเชิดชูเกียรติหน่วยงานและข้าราชการตำรวจที่ ประพฤติปฏิบัติดีเยี่ยมตามประมวลจริยธรรมและ จรรยาบรรณของตำรวจ รวมทั้งรณรงค์ ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ กำหนดหลักสูตร พัฒนาและ ฝึกอบรมข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับจริยธรรมและ

ตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อประกาศ
เชิดชูเกียรติหน่วยงานและข้าราชการตำรวจที่ประพฤติ
ปฏิบัติดีเยี่ยมตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของ
ตำรวจ รวมทั้งแผนดำเนินงานตามความในวรรคแรกให้
กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางเห็นชอบตามลำดับชั้น
และต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. ด้วย

ข้อ ๖ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติประกาศเชิดชู
เกียรติหน่วยงานและข้าราชการตำรวจในระดับสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ ที่ประพฤติปฏิบัติดีเยี่ยมตามประมวล

ให้สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
กองบัญชาการ และหน่วยงานเทียบเท่า กองบัญชาการ
ประกาศเชิดชูเกียรติหน่วยงานและข้าราชการตำรวจใน
สังกัดตามความในวรรคแรกโดยอนุโลม

ข้อ ๓ ให้สถาบันการฝึกอบรมของสำนักงานตำรวจ
แห่งชาตินำประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
ไปกำหนดเป็นหลักสฐตรการเรียนการสอนที่อยู่ในอำนาจ
หน้าที่และความรับผิดชอบ และมีหน้าที่สนับสนุนการ
ดำเนินงานของกองบัญชาการศึกษิตตามข้อ ๕ วรรคแรก

ข้อ ๔ ให้จเรตำรวจแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ให้
คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวล

หากจเรตำรวจแห่งชาติพบว่าหน่วยงาน
ตำรวจและหรือข้าราชการตำรวจใดละเมิด ฝ่าฝืน หรือ
ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของ
ตำรวจ โดยพฤติการณ์ดังกล่าวอาจเกิดผลกระทบ
ในทางเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติภูมิของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ หรือวิชาชีพตำรวจให้จเรตำรวจแห่งชาติ
รายงานผู้บังคับบัญชาการตำรวจแห่งชาติ และแจ้ง
ผู้บังคับบัญชาในระดับกองบัญชาการหรือหน่วยงาน
เทียบเท่ากองบัญชาการสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการ

ให้จเรตำรวจแห่งชาติจัดให้มีศูนย์ให้
คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง
ในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งประสานกับ
กองบัญชาการต่าง ๆ จัดตั้งศูนย์ดังกล่าวหรือแต่งตั้ง
ที่ปรึกษาด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
ในระดับกองบัญชาการหรือกองบังคับการตามความ
เหมาะสมแล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานทุกระดับ มีอำนาจและหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งสอดส่องดูแลมิให้มีการละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม หากพบว่ามีการละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม และไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชานั้นจงใจละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจพบว่า ผู้บังคับบัญชาของตน ข้าราชการตำรวจ หรือหน่วยงาน ตำรวจใดละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวล จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจให้สามารถรายงาน ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือหน่วยงานที่ตนสังกัดได้อย่างน้อย

การรายงานตามวรรคแรก ไม่ถือว่าเป็นการ
กระทำข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยการ
เสนอแนะของจเรตำรวจแห่งชาติ วางระเบียบเกี่ยวกับการ
รายงานตามวรรคแรกให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่
วันที่ กฏ ก.ตร. นี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๑ ให้จเรตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่เสนอ
ความเห็นต่อ ก.ตร. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุง
ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจให้
เหมาะสมกับกาลเวลาและสถานการณ์

ข้าราชการตำรวจหรือหน่วยงานตำรวจ
ทุกระดับมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเสนอปัญหาและอุปสรรคใน
การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ หรือ
เสนอความเห็นในการแก้ไขปรับปรุงประมวลจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจ โดยส่งข้อเสนอหรือความเห็น
ดังกล่าวไปยังจเรตำรวจแห่งชาติ

ข้อ ๑๒ ข้าราชการตำรวจซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่โดย
อาศัยวิชาชีพใด ซึ่งมีการกำหนดประมวลจริยธรรมหรือ
จรรยาบรรณของวิชาชีพนั้นไว้เป็นการเฉพาะ ต้องถือ
ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหรือจรรยาบรรณแห่ง
วิชาชีพนั้นด้วย

ก.ตร. อาจให้มีการกำหนดประมวลจริยธรรม
หรือจรรยาบรรณของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ใน
สายงานใดได้ตามที่สมควร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สมัคร สุนทรเวช

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ

กฎ ก.ตร.

ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
(ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎ ก.ตร. ว่าด้วย
ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.
๒๕๕๑ อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
๓๘ -----

ข้อ ๑ กฎ ก.ตร. นี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ แห่ง กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจท้าย กฎ ก.ตร. นี้ เป็นกรอบ

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรม และอุดม
คติของตำรวจ

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจ”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรค
สามของข้อ ๘ แห่ง กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรม
และจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“หากจเรตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่
จเรตำรวจแห่งชาติมอบหมายพบว่าหน่วยงานตำรวจหรือ
ข้าราชการตำรวจใดละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวล

ให้เจเรตำรวจแห่งชาติ จัดให้มีศูนย์ให้
คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวรรคหนึ่งใน

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง
วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของข้อ ๙ แห่ง กฎ ก.ตร.
ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ
พ.ศ. ๒๕๕๑

“ในการสอดส่องดูแลให้กองบัญชาการ
กองบังคับการ สถานีตำรวจ ที่มีคณะกรรมการตรวจสอบ

ในกรณีที่มีการละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและอุดมคติของตำรวจ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ รวมทั้งวินัยของตำรวจ หากเป็นการละเมิด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่เจตนา และไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อหน่วยงานหรือชื่อเสียงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการทางการปกครอง โดยอบรมชี้แนะแนวทางปฏิบัติด้วยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เพื่อให้โอกาสผู้ใต้บังคับบัญชาได้สำนึกและ

การละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ใน
ข้อประพฤติปฏิบัติที่เป็นข้อห้ามในการรักษาวินัย ให้
ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการทางวินัยไปภายใน
อำนาจหน้าที่

ในการพิจารณาว่าการละเมิด ฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมตามประมวล
จริยธรรมนั้น เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ให้
พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน อายุ ประวัติและ
ความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้าย

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ (แนบท้าย กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑) และให้ใช้ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.๒๕๕๓(แนบท้าย กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๓)

สำหรับข้อความอื่นนอกจากนี้ คงเป็นไปตามที่กำหนดไว้เดิม ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

สุเทพ เทือกสุบรรณ

(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ

หมายเหตุ : โดยที่ข้าราชการตำรวจที่มีการกระทำหรือ
ความประพฤติที่ยังไม่ถึงขั้นทำผิดวินัย ประกอบกับ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้าราชการตำรวจจำนวนมาก
จำเป็นต้องกระจายอำนาจ โดยให้จเรตำรวจแห่งชาติ
สามารถมอบหมายหน่วยงานอื่นสามารถสอดส่องดูแล
แทนจเรตำรวจแห่งชาติได้ โดยให้มีศูนย์ผิดชอบงานของ
หน่วยงานต่าง ๆ ด้านจริยธรรมเป็นศูนย์เดียวเป็นเอกภาพ

ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

พ.ศ. ๒๕๕๓

(แนบท้ายกฎ ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจ(ฉบับที่ ๒)พ.ศ.๒๕๕๓)

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ และการรักษากฎหมายคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม บริการชุมชนให้เกิดความร่มเย็น ป้องกันและ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีประสิทธิภาพประสิทธิผล
และประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่น จึงจำเป็นต้องกำหนด
ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ เป็นกรอบ
การประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจให้มีคุณธรรม
จริยธรรม และจรรยาบรรณที่ดีและเป็นมาตรฐาน

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจ ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรม และอุดมคติ
ของตำรวจ เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งให้ข้าราชการตำรวจอยู่ใน
กรอบของศีลธรรมและคุณธรรม ขณะเดียวกันก็เป็น

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมและ
จรรยาบรรณของตำรวจ ประกอบด้วย

(๑) มาตรฐานทางจริยธรรมตำรวจ คือคุณ
ความดีที่เป็นข้อประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการตำรวจเพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและ
ยอมรับ

(๒) จรรยาบรรณของตำรวจ คือ ประมวล
ความประพฤติในการปฏิบัติหน้าที่ของวิชาชีพตำรวจ ที่
ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี
และเกียรติภูมิของข้าราชการตำรวจและวิชาชีพตำรวจ

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ
ของตำรวจนี้

“การไม่เลือกปฏิบัติ” หมายความว่า การไม่
ใช้ความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจส่วนตัวต่อบุคคลหรือ
กลุ่มบุคคล อันเนื่องมาจากชาติกำเนิด เพศ ศาสนาหรือ
ความเชื่อ เชื้อชาติ สัญชาติ อายุ การศึกษา ความเห็นทาง
การเมืองหรือความเห็นอื่น ความนิยมทางเพศส่วนบุคคล
ความพิการ สภาพร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพ หรือสถานะ
ทางเศรษฐกิจหรือสังคม

“ประโยชน์” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน
บริการ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สิทธิประโยชน์ หรือ
ประโยชน์อื่นใดหรือคำมั่นสัญญาที่จะให้หรือจะได้รับ
สิ่งดังกล่าวในอนาคตด้วย

“การทารุณหรือทารุณกรรม” หมายความว่า การปฏิบัติหรือกระทำใด ๆ ต่อร่างกายหรือจิตใจของ บุคคล ในลักษณะที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือก่อให้เกิด ความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส หรือ ดุฎกคักดีศรีความเป็น มนุษย์

ข้อ ๓ ข้าราชการตำรวจต้องเคารพและ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ อย่างเคร่งครัด เมื่อตนได้ละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ จะต้อง รายงานผู้บังคับบัญชาเป็นหนังสือทันที

หากไม่แน่ใจว่าการที่ตนได้กระทำหรือ ตัดสินใจ หรือจะกระทำหรือจะตัดสินใจเป็นหรือจะเป็น การละเมิด ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานคุณธรรม และอุดมคติของตำรวจ

ข้อ ๔ ข้าราชการตำรวจพึงยึดถือคุณธรรมสี่ประการตามพระบรมราโชวาทเป็นเครื่อง เหนี่ยวรั้งในการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(๑) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง
ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

(๒) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้
ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีเท่านั้น

(๓) การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่
ประพฤติกว้างความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

(๔) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และ
รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่
ของบ้านเมือง

ข้อ ๕ ข้าราชการตำรวจพึงยึดถืออุดมคติของ
ตำรวจ ๙ ประการ เป็นแนวทางชี้้นำการประพฤติตนและ
ปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็น
ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ดังนี้

(๑) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่

(๒) กรุณาปราณีต่อประชาชน

- (๓) อุดหนุนต่อความเจ็บใจ
- (๔) ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก
- (๕) ไม่มักมากในลาภผล
- (๖) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่
ประชาชน
- (๗) ดำรงตนในยุติธรรม
- (๘) กระทำการด้วยปัญญา
- (๙) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

ข้อ ๖ ข้าราชการตำรวจพึงหมั่นศึกษาหา
ความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันโลกทัน
เหตุการณ์ และมีความชำนาญการในงานที่อยู่ในความ
รับผิดชอบ รวมทั้งต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย
ระเบียบ ธรรมเนียมการปฏิบัติของส่วนราชการใน

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

(๑) มาตรฐานทางจริยธรรมของตำรวจ

ข้อ ๓ ข้าราชการตำรวจต้องเคารพ ศรัทธา และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จงรักภักดีและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท และไม่ยอมให้ผู้ใดล่วงละเมิด

(๒) สนับสนุนการเมืองประชาธิปไตยด้วยศรัทธา มีความเป็นกลางทางการเมือง ไม่เป็นผู้บริหารหรือกรรมการพรรคการเมือง และไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น

ข้อ ๘ ข้าราชการตำรวจต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายอื่นโดยเคร่งครัด โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๙ ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุด

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว กระตือรือร้น รอบคอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ กล้าหาญ และอดทน

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความเต็มใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ ไม่หลีกเลี่ยงหรือปิดความรับผิดชอบ

(๔) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัดคุ้มค่าโดยระมัดระวัง

(๕) รักษาความลับของทางราชการ และความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ กำหนด

ข้อ ๑๐ ข้าราชการตำรวจต้องมีจิตสำนึกของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์เพื่อให้ประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่น ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) มีท่าทีเป็นมิตร มีมนุษยสัมพันธ์อันดี และมีความสุภาพอ่อนโยนต่อประชาชนผู้รับบริการ รวมทั้งให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) ปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน ไม่เบียดเบียน ไม่แสดงกริยาหรือท่าทางไม่สุภาพ ไม่ให้เกียรติ รวมทั้งไม่ใช้ถ้อยคำ กริยา หรือท่าทางที่มีลักษณะหยาบค้าย ดุหมั่น หรือ เหยียดหยามประชาชน

(๓) เอื้อเฟื้อ สงเคราะห์ และช่วยเหลือประชาชนเมื่ออยู่ในฐานะที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือหรือประสบเคราะห์จากอุบัติเหตุ การละเมิดกฎหมายหรือภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเป็นผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิดกฎหมายหรือไม่

(๔) ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ร้องขอ ต้องดำเนินการด้วย

ข้อ ๑๑ ข้าราชการตำรวจต้องมีความซื่อสัตย์
สุจริตและยึดมั่นในศีลธรรม โดยยึดประโยชน์ส่วนรวม
เหนือประโยชน์ส่วนตน ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่
ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตน แสวงหา
ประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๒) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่
ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตน ไปในทาง
จงใจหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจ หรือ
การกระทำของข้าราชการตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น

(๓) ไม่รับของขวัญนอกเหนือจากโอกาสและกาลตามประเพณีนิยม และของขวัญนั้นต้องมีมูลค่าตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกาศกำหนด เว้นแต่ญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะานุรูปหรือการให้โดยธรรมจรรยา

(๔) ไม่ใช้เวลาราชการหรือทรัพย์สินของราชการเพื่อธุรกิจหรือประโยชน์ส่วนตน

(๕) ไม่ประกอบอาชีพเสริมซึ่งมีลักษณะเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน หรือเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

(๖) ดำรงชีวิตส่วนตัวไม่ให้เกิดมลทินมัวหมองต่อตำแหน่งหน้าที่ ไม่ทำผิดกฎหมายแม้เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่หมกมุ่นในอบายมุขทั้งหลาย ไม่ฟุ้งเฟ้อหรูหรา และใช้จ่ายประหยัดตามฐานะแห่งตน

ข้อ ๑๒ ข้าราชการตำรวจต้องภาคภูมิใจในวิชาชีพ กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามเพื่อเกียรติศักดิ์และศักดิ์ศรีของความเป็นตำรวจ ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๒) ไม่สั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติกรในสิ่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อคุณธรรมและศีลธรรม

(๓) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ตนรู้หรือควรจะรู้ว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการนี้ให้หักท่วงเป็นลายลักษณอักษรต่อผู้บังคับบัญชาผู้สั่ง

(๔) ไม่เลียงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือทำให้สูญเสียความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม

ข้อ ๑๓ ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและที่พึ่งของผู้ใต้บังคับบัญชา

(๒) หมั่นอบรมให้ผู้ใต้บังคับบัญชายึดถือปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ ว่ากล่าวตักเตือน ด้วยจิตเมตตาและให้ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่

(๓) ปกครองบังคับบัญชาด้วยหลักการและ เหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ยอมรับฟังความ คิดเห็น และไม่ผลักความรับผิดชอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

(๔) ใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างเคร่งครัดและ ปราศจากความลำเอียง

ข้อ ๑๔ ในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อน ร่วมงาน ข้าราชการตำรวจต้องประพฤติปฏิบัติดังนี้

(๑) เคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) รักษาวินัยและความสามัคคีในหมู่คณะ

(๓) ปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานด้วยความสุภาพมีน้ำใจ รักใคร่สมานฉันท์ และมีมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน

(๔) อุทิศตนเอง ไม่หลีกเลี่ยงหรือเกี่ยงงานร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความสำเร็จของงานและชื่อเสียงของหน่วยเป็นที่ตั้ง

ข้อ ๑๕ ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ดังนี้

(๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

(๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

(๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติ
เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

(๔) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม
และถูกต้องกฎหมาย

(๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความ
รวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ

(๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่าง
ครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษา
มาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

(๑) จรรยาบรรณของตำรวจ

ข้อ ๑๖ ข้าราชการตำรวจจะต้องสำนึกในการให้บริการประชาชนด้านอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่น เชื่อมั่นและศรัทธา ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ขออนุญาต ขอข้อมูลข่าวสาร หรือติดต่อราชการอื่น ด้วยความเต็มใจ เป็นมิตร ไม่เลือกปฏิบัติ และรวดเร็ว เพื่อไม่ให้ประชาชนเสียสิทธิหรือเสรีภาพตามกฎหมาย

(๒) สุภาพ อ่อนน้อม และให้เกียรติประชาชน เพื่อให้เกิดความน่าเคารพยำเกรง ไม่ใช่ถ้อยคำ กริยา หรือ ท่าทาง ที่มีลักษณะหยาบค้าย ดุหมั่น หรือเหยียดหยาม ประชาชน

(๓) ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ต้องดำรงตนให้อยู่ ในสภาพที่พร้อมและเหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ

(๔) พกพาอาวุธตามระเบียบแบบแผน ไม่จับ หรือถืออาวุธ หรือเล็งอาวุธไปยังบุคคลโดยปราศจากเหตุอันสมควร

(๕) พกพาเอกสารหรือตราประจำตัว และ แสดงเอกสารหรือตราประจำตัวเมื่อมีบุคคลร้องขอ

ข้อ ๑๓ เมื่อเข้าจับกุมหรือระงับการกระทำผิด ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) แสดงถึงการอุทิศตนและจิตใจให้แก่การปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญและมีสติปัญญา

(๒) ยืนหยัดเจตนารมณ์ในการรักษากฎหมายให้ถึงที่สุด และดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ให้ระลึกเสมอว่าการใช้กฎหมายจะต้องคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมด้วย

(๓) ไม่ใช่มาตรการรุนแรง เว้นแต่การใช้มาตรการปกติแล้ว ไม่เพียงพอที่จะหยุดยั้งผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัยได้

ข้อ ๑๘ ข้าราชการตำรวจต้องตระหนักว่าการใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรงเป็นมาตรการที่รุนแรงที่สุด ข้าราชการตำรวจอาจใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรง ได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมาย และระเบียบแบบแผน หรือเมื่อผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องสงสัยใช้อาวุธต่อสู้ขัดขวางการจับกุม หรือเพื่อช่วยบุคคลอื่นที่อยู่ในอันตรายต่อชีวิต

เมื่อมีการใช้อาวุธ กำลัง หรือความรุนแรง ไม่ว่าจะ มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่ ข้าราชการตำรวจต้องรายงาน เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบแบบแผนทันที

ข้อ ๑๙ ในการรวบรวมพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน การสอบปากคำ หรือการซักถาม ผู้กระทำความผิด ผู้ต้องหา ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตาม

(๑) ไม่ทำการทารุณหรือทารุณกรรมต่อบุคคล หรือต่อบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลนั้น

(๒) ไม่ใช่ จ้าง วาน หรือยุงส่งเสริม หรือปล่อยปละละเลยให้มีการทารุณหรือทารุณกรรมต่อบุคคล หรือต่อบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลนั้น

(๓) ไม่กระทำการข่มขู่หรือรังควาน หรือไม่ใช้อำนาจที่มีชอบ หรือแนะนำ เลี้ยมสอนบุคคล ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือปรักปรำผู้อื่น

(๔) ไม่กักขังหรือหน่วงเหนี่ยวบุคคลที่ยังไม่ได้
ถูกจับกุมตามกฎหมาย เพื่อการสอบปากคำ

(๕) ไม่ใช้อำนาจที่มีขอบเพื่อให้ได้มาซึ่ง
พยานหลักฐาน

ข้อ ๒๐ ข้าราชการตำรวจต้องควบคุมดูแล
บุคคลที่อยู่ในการควบคุมของตนอย่างเคร่งครัดตาม
กฎหมายและมีมนุษยธรรม ซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ไม่ผ่อนปรนให้บุคคลนั้นมีสิทธิหรือได้
ประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ แบบแผน

(๒) ไม่รบกวนการติดต่อสื่อสารระหว่าง
บุคคลกับทนายความตามสิทธิแห่งกฎหมาย

(๓) จัดให้บุคคลได้รับการรักษาพยาบาลหรือการดูแลทางการแพทย์ตามสมควรแก่กรณี เมื่อบุคคลนั้นมีอาการเจ็บป่วยหรือร้องขอ

(๔) ไม่ควบคุมเด็กและเยาวชนร่วมกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ หรือไม่คุมขังผู้หญิงร่วมกับผู้ชาย เว้นแต่เป็นกรณีที่มีกฎหมายและระเบียบแบบแผนอนุญาต

ข้อ ๒๑ ข้อมูลข่าวสารที่ข้าราชการตำรวจได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๑๙ หรือจากการปฏิบัติหน้าที่อื่น ข้าราชการตำรวจจะต้องรักษาข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นความลับอย่างเคร่งครัด เพราะอาจเป็นอันตรายต่อผลประโยชน์หรือชื่อเสียงของบุคคล หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษทั้งต่อผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิด

ข้าราชการตำรวจจะเปิดเผยข้อมูลนั้นได้
ต่อเมื่อมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเพื่อ
ประโยชน์ในราชการตำรวจที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อ
การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น